

FIȘA DISCIPLINEI¹

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ȘI MUZICĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE (ORTODOXĂ)
1.5. Ciclul de studii	Licență (2020-2024)
1.6. Programul de studii	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplina	Teologia liturgică. Liturgica generală (I)			2.2. Cod	TP 309		
2.3. Titularul activității de curs	Dumitru A. VANCA						
2.4. Titularul activității de seminar							
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	Ob, FD

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					8
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
• Tutorat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					2

3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	TP 101; TP 102; TP 103; TP 104; TP 105; TP 106; TP 201; TP 202; TP 203; TP 204; TP 205; TP 206;
4.2. de competențe	Dicție, auz muzical

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	PC <i>[În condițiile limitărilor legislative ca urmare a pandemiei, pentru participarea la curs, studenții trebuie să aibă sisteme de interconectare: PC, lap-top, smartphone etc.]</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Capelă/sală specială destinată activităților practice

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și utilizarea terminologiei liturgice; - Cunoașterea, definirea și înțelegerea evoluției istorice a rânduielilor liturgice ale Bisericii Ortodoxe; - Cunoașterea și aplicarea practică a lucrărilor sacramentale; - Cunoașterea și aplicarea calendarului creștin-ortodox; - Cunoaște și înțelege conceptul de persoană liturgică - Aplică teorii și metode realităților practice pastorale
Competențe transversale	- Aplicarea regulilor de muncă organizată și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu

¹ Întocmită în acord cu programa recomandată de Sectorul Teologic-Educational al Patriarhiei Române, prin adresa Nr. **6.872/19.06.2015**

	<p>respectarea principiilor și a normelor de etică profesională;</p> <p>- Culege informații din medii științifice străine, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei doctrine și practici liturgice</p>
--	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>- Însușirea cunoștințelor privitoare la instituirea și dezvoltarea cultului divin.</p> <p>- Cunoașterea temeinică a rânduielilor de cult.</p> <p>- Cunoașterea conținuturilor teologice și duhovnicești ale slujbelor divine.</p> <p>- Dezvoltarea capacităților de săvârșire a slujbelor divine.</p> <p>- Familiarizarea cu aspectele practice ale slujirii liturgice.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>- Cunoaște și poate aplica conceptul de lucrare liturgică;</p> <p>- Definește și explică evoluția generală a cultului creștin;</p> <p>- Cunoaște trăsăturile specifice ale cultului liturgic al BOR;</p> <p>- Cunoaște și poate explica diferențele între treptele liturgice sacramentale;</p> <p>- Cunoaște evoluția istorică a calendarului, dezbaterile teologice în această privință și nominalizează corect principalele sărbători și data acestora;</p>

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Introducere în studiul Liturgicii (1) Prezentarea disciplinei (obiectul, împărțirea materiei, metoda de studiu,...); Izvoarele studiului Liturgicii (izvoare directe/indirecte; izvoare ale Bisericii nedespărțite; izvoare liturgice ale Bis. Ort și ale celorlalte Biserici; Literatura liturgică de specialitate);</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore</p>
<p>2-5. Cultul creștin Noțiuni introductive despre cult; Funcțiunile cultului creștin (Latreutic, Harismatic și Didactic); Instituirea și dezvoltarea cultului creștin. (Originea cultului creștin. Domnul Hristos și noul cult. Bazele iudaice ale cultului creștin); Evoluția istorică a cultului; Muntele Athos și influența atonită asupra cultului Bisericii Ortodoxe; Trăsături generale și specifice ale cultului ortodox; Evoluția și dezvoltarea cultului în sânul celorlalte confesiuni creștine. (Romano-Ct, Protestanți, Neo-protestanți). Noua linie a interpretării simbolice a cultului creștin</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>8 ore fizice</p>
<p>6-7. Persoanele liturgice Generalități. Originea și vechimea clerului creștin. (clerul creștin în scrierile Biblice și extra-biblice); Rolul și funcțiunile liturgice ale clerului superior și ale clerului inferior; poziția și rolul laicilor în cultul Bisericii Ortodoxe; probleme contemporane privind persoanele liturgice (monahism și celibat; Veșmintele și obiectele liturgice.</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>4 ore</p>
<p>8-11. Timpul liturgic Noțiuni generale și introductive: Timpul și semnificația teologică a timpului; Matricea ebraică a anului liturgic; ziua, săptămâna și anul liturgic; Sărbătoarea creștină (originea, sensul și vechimea; împărțirea lor etc.); Duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor; Paștile. Controversa pascală; Anul liturgic și subdiviziunile lui; Praznicele împărătești; Sărbătorile Mc. Domnului ale Sf. Cruci, ale sfinților îngeri; Zile festive și noile canonizări etc., Desacralizarea timpului liturgic</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>8 ore</p>
<p>12. Postul Noțiuni generale despre post. Originea, evoluția și semnificația teologică a postirii (postirea liturgică și postirea ascetică); Posturile mari și zilele de post din Biserica Ortodoxă.</p>	<p>Prelegere Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore</p>
<p>13. Cultul morților Noțiuni generale despre cultul morților și al martirilor (evoluția, modalități de cinstire etc.); rânduieli și zile de pomenire a morților în cultul BO</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore</p>
<p>14. Cultul creștin și problemele lumii contemporane Dumnezeu DA, Biserica BA: noua generație și cultul creștin; Tendențele inovatoare și înnoitoare ale clerului. Spre o reformă liturgică;</p>	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore</p>
<p>8.2. Bibliografie orientativă:</p> <ol style="list-style-type: none"> BRANIȘTE, Ene, <i>Liturgica generală</i>, Editura I.B.M, București, 1985; FOUNDOLIS, Ioannis, <i>Dialoguri liturgice (I-V)</i>, trad. V. Manolache/S. Preda, Ed. Bizantină, 2008-2011. LARCHET, Jean-Claude, <i>Viața Liturgică</i>, trad. Felicia Dumas, Doxologia, Iași, 2017, 565 p. LOSSKY, Nicolas, <i>Teologia muzicii liturgice: o perspectivă ortodoxă</i>, trad. de C. Login, Renașterea, Cluj-Napoca, 2013; NECULA, Nicolae, <i>Tradiție și înnoire liturgică</i>, vol. I, II, III, Galați 1996, 2001, București 2005; SCHMEMANN, Alexander, <i>Introducere în teologia liturgică</i>, Sophia, București 2002; SCHMEMANN, Alexander, <i>O istorie a Bisericii de Răsărit</i>, trad. V. Gavrilă, Sophia, București, 2016, 422 p. SCRIMA, Andre, <i>Biserica Liturgică</i>, Humanitas, București 2005; SPIDLIC, Tomas, <i>Spiritualitatea răsăritului creștin, vol II: Rugăciunea</i>, Ed. Deisis, Sibiu 1998, 424 p 		

10. STĂNILAOAE, Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă*, Ed. Mitrop. Olteniei, Craiova, 1986, 440 p;
11. TAFT, Robert, *Ritul bizantin*, Edit. Reîntregirea 2008;
12. VANCA Dumitru, *Introducere în teologia liturgică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2009
13. VINTILESCU, Petre, *Poezia imnografică*, Edit. Renașterea 2005, Cluj-Napoca.
14. Alte studii recomandate pe parcurs;

8.3. Seminar		
1. Prezentare cerințe, metodologii etc. - Structura activităților de practică; metodologia de examinare etc.;	Dialog, prezentare manuale și ghiduri;	1 oră
2-3. Gesturile și atitudinile liturgice - Binecuvântarea, închinarea, plecăciunile și mătăniile; - tămâierea/căderea liturgică (cădere mică, mare, cădere specială);	Exerciții practice	2 ore
4-5. Persoanele și veșmintele liturgice: - prezentarea veșmintelor liturgice și non liturgice; - îmbrăcarea, dezbrăcarea și păstrarea veșmintelor liturgice;	Exerciții practice	2 ore
6-7. Lecturile liturgice - Textul liturgic și lectura liturgică (dicție, intonație, solemnitate etc.); - Apostolul și Evangheliarul; identificarea textului biblic și concordanța cu indicațiile calendaristice (exerciții de identificare a unei pericope evanghelice specifice);	Exerciții practice	2 ore
8-14. Vecernia - tipicul și structura Vecerniei duminicii și a praznicelor ; - tipicul și structura Vecerniei de peste săptămână; - Vecernii speciale;	Exerciții practice	3 ore
8.4. Bibliografie orientativă: <ol style="list-style-type: none"> 1. BRANIȘTE, Ene et alli, <i>Tipicul bisericesc</i>, Editura I.B.M, București, 1976² ; 2. Sfânta Evanghelie (Evangheliarul); 3. Apostolul; 4. Liturghierul (Rânduiala Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii); 5. Catavasierul (sau Octoihul mic) 6. Cărțile de cult ale BOR 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoaște, distinge și aplică corect principalele rânduieli liturgice, înțelegând motivele și justificările funcțiilor liturgice în Biserica Ortodoxă. Utilizează corect concepte liturgice în dezbateri publice cu nivel mediu de științificitate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect formulat pe baza suportului de curs	40%
		Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect formulat pe baza bibliografiei	20%
		Implicare în dezbateri și activități didactice, complementare, realizată prin observație directă și comunicată înaintea examenului.	10%
10.5 Seminar/laborator	Verificare practică	Evaluarea frontală a deprinderilor practice pe baza unui subiect extras de către student	30%

10.6 Standard minim de performanță:

Pentru nota 5 (cinci): Cunoaște principalele linii ale evoluției cultului creștin. Nominalizează și identifică principalele izvoare ale cultului creștin. Cunoaște principiile alcătuirii calendarului creștin.

Data completării

28.08.2020

Data avizării în catedră

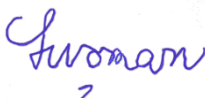
21.09.2020

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura director de departament

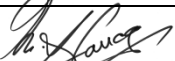

² Pot fi folosite oricare dintre edițiile mai noi ale cărților de cult și ale Tipicului bisericesc, cu condiția coroborării acestora cu cele mai noi modificări introduse de Sinodul BOR.

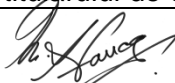
.....
Pr. lect. dr. Dragoş ŞUŞMAN

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs		Semnătura titularului de seminar
28.09.2020			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs		Semnătura titularului de seminar
28.09.2020			

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.